

IRAKASKUNTZA-GIDA

2019/20

Ikastegia

160 - Lan Harreman eta Gizarte Langintza Fakultatea. Arabako Atala

Zikl.

Zehaztugabea

Plana

GTRABA10 - Gizarte Langintzako Gradua

Ikastaroa

2. maila

IRAKASGAIA

25931 - Banakako eta Familiako Gizarte Langintza

ECTS kredituak: 6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Ikasgai hau beharrezkotzat jotzen da gizarte langintzaren jardute profesionalerako. A Moduluaren barruan kokatzen da, Gizarte Langintza: Oinarriak, Metodologia, Teoriak eta Teknikak. Hauek dira harremana duten ikasgaiak: Lehen mailako Gizarte Langintzarako Gizarte eta Komunikazio Trebetasunak eta Esku-hartzeko Teknikak Gizarte Langintzan. Bigarren mailako Taldeko Gizarte Langintza eta Komunitateko Gizarte Langintza. Eduki tekniko-metodologikoarekin lotuta dago ikasgai hauekin: Gizarte Proiektuen Diseinua eta Ebaluazioa; Gizarte Ikerketarako Metodologia Kuantitatiboa; Gizarte Ikerketarako Metodologia Kualitatiboa.

Gizon-emakumeen lehenengo gizarte sistema, ikasten ikasi dugun lekua, familia da. Zentzu honetan, bere kideen identitate eta garapen psiko-sozialaren ardatza nagusia da. Halaber, pertsona eta familiekin garatzen den esku-hartzea gizarte langintzaren arreta nagusia izan da, bere jatorrietatik. Lehenengo gizarte langileek, emakume eta bere umeen ongizateaz arduratu ziren, familiaren ongizaterako zuen garrantziaz ohartu zirelako. Ikasgaiak hiru alderdi ditu: testuingurua eta epistemologia; metodologiak eta eredu teorikoak pertsonekin eta familiekin

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

GAITASUN ESPEZIFIKOAK:

1. Banakako eta familiako gizarte langintzaren printzipio epistemologikoak ulertu, modu kritiko eta kreatibo bat aplikatuz, gizarte esku-hartzea posible izango den egoera ezberdinen ebaluaketan.
2. Erabiltzailearekin harreman profesional eraginkorra eta konfiantzazkoa ulertu eta garatu, bere ahalduntze eta autonomia bultzatuz, oinarriko giza trebetasunak erabiliz: enpatia, entzute aktiboa, komunikazio analogiko eta digitalaren interpretazioa eta erabilera.
3. Gizarte langintzaren printzipio metodologikoen arabera, supostu praktikoak ulertu eta konpondu, banako eta familiako gizarte esku-hartzearen eredu barruan.
4. Pertsonekin eta familiekin dauden eredu teorikoak eta dagozkien esku-hartze tekniken eredu teorikoak ezberdindu, egoera ezberdin bakoitzerako egokiena dena aukeratuz eta garatuz. Guzti hau, erabiltzailearen ahalduntze, autonomia eta giza ongizatea bultzatzeko, berak ere erabakiak hartzen dituen heinean, bere aldaketa prozesuan, bizitza aukerak eta giza sareen garapenean inplikatur.
5. Ikasgai landutako ezagutzak eta trebetasunen ikasketa sistematizatu, material teoriko-praktikoak sortuz, non ikasleak bere gaitasun erreflexiboa eta kreatiboa garatzen duen. Guzti hau gizarte langintzaren jarduteari aplikatutako azterketa, sinthesi, berrikuntza eta informazio elkartrukatzean oinarrituta.
6. Banakako eta familiako gizarte langintzak, talde eta komunitateko esku-hartze mailekin dituen loturak, modu sistematiko eta integral batean ezarri.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

I. MODULUA. TESTUINGURU EPISTEMOLOGIKOA

1. Banakako eta familiako gizarte langintzaren oinarri epistemologikoak eta metodologikoak.

1.1. Familiak eta aldaketa sozialak

1.2. Gizarte langintzaren jatorria eta garapena. Objektuak eta bere erreferenteak.

1.3. Gizarte Langintzaren funtzio espezifikoak pertsonekin.

1.4. Pertsonekin eta familiekin esku-hartzeko gizarte langintzaren oinarriko printzipioak. Kode deontologikoa eta lana pertsona eta familiekin.

1.5. Banakako eta familiako mailan dauden esku-hartze eremu ezberdinak

II. MODULUA. METODOLOGIA

2. Harreman profesionala pertsona eta familia erabiltzaileekin.

2.1. Definizioa, parte hartzen duten subjektuak. Lehen kontaktuaren garrantzia eta harreman profesionalaren garapena

2.2. Elkarrizketa gizarte langintzan eta bere aplikazio praktikoa.

3. Gizarte langintzaren esku-hartzea: erreferente estrukturalak, sistemikoak eta dialektikoen arabera. Gizarte sistemak.

3.1. Familia eta elkarbizitza unitate berriekin esku-hartzeko oinarriko kontzeptuak, ezaugarriak, osagaiak eta dinamikak.

3.2. Gaur egungo mendebaldeko gizartean pertsona eta familiekin lan egiteko gizarte langintzaren erronkak

4. Banaka eta familia mailan aplikaturiko gizarte langintzaren prozesu metodologikoaren garapena.

4.1. Hasierako fasea: eskaeraren azterketa, informazio bilketa, datuen analisisa. Diagnostikoa eta pronostikoa.

4.2. Garapen fasea: esku-hartzearen plangintza / esku-hartze prozesua.

4.3. Amaierako fasea: ebaluaketa, jarraipena eta esperientziaren sistematizazioa.

4.4. Kasu praktikoak lantzen.

III. MODULUA. ESKU-HARTZEKO EREDUAK

5. Banakako gizarte langintzaren ereduak eta esku-hartze teknikak

- 5.1. Metodo eta ereduaren arteko ezberdintasuna.
- 5.2. Eredu diagnostikoa eta psikosoziala.
- 5.3. Jarrera aldaketaren eredu konduktista.
- 5.4. Krisietan esku-hartzeko ereduak.
- 5.5. Zereginetan oinarritutako ereduak.
- 5.6. Eredu humanista eta existentziala.
- 5.7. Pertsonan oinarritutako ereduak.
- 5.8. Eredu kritiko-erradikala.
- 5.9. Eredu sistemikoa (sakonki ikusiko da).
- 5.10. Bestelako ereduak .

6. Gizarte esku-hartzea familiarekin: eredu sistemikoa

- 6.1. Eredu sistemikoaren oinarri teorikoak
- 6.2. Familiako gizarte langintzaren prozesu metodologikoa.

Ikasgai-zerrenda honek ANECAren oniritzia dauka.

Oharra: Genero ikuspegia, etika profesionala eta giza eta komunikazio trebetasunak zeharka landuko dira.

METODOLOGIA

METODOLOGIA

Eskola magistralak, banakako lana, kasuen azterketarako taldeko lana, ekintza partehartzaileak. Kasuen azterketa, analisia eta ebaluaketa.

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	45		15						
Ikaslearen ikasgelaz kanpoko jardueren ord.	67,5		22,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Ebaluazio jarraituaren sistema
- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Banakako lanak % 60
- Talde lanak (arazoaren ebazpenak, proiektuen diseinuak) % 40

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

A) ETENGABEKO EBALUAZIOA (gelara etortzearen beharra).

Beharrezkoa izango da froga guztiak gainditzea, batezbestekoa egiteko.

FROGA MOTAK

Banaka: Ikasgaiaren moduloei buruz, materialen irakurketa memoria, lan jarraibidei buruzko hausnarketa, eta batzutan, ahozko aurkezpenak. %60

Taldeka esku-hartze baten azterketa eta analisia % 40

"Ikasleek eskubidea izango dute azken ebaluazio bidez ebaluatuak izateko, etengabeko ebaluazioan parte hartu zein ez hartu. Eskubide hori baliatzeko, ikasleak etengabeko ebaluazioari uko egiten diola jasotzen duen idatzi bat aurkeztu beharko dio irakasgaiaren ardura duen irakasleari eta, horretarako, bederatzi asteko epea izango du lauhilekoko irakasgaiaren kasuan edo 18 astekoa urteko irakasgaienean, ikastegiko eskola egutegian zehaztutakoarekin bat lauhilekoa edo ikasturtea hasten denetik kontatzen hasita. Irakasgaiaren irakaskuntza gidan epe luzeagoa ezarri ahal izango da" (BOPV, 2017ko martxoaren 13an, 8.3. art.).

"Etengabeko ebaluazioaren kasuan, azken probaren pisua bada irakasgaiko kalifikazioaren %40 baino handiagoa, nahikoa izango da proba horretara ez aurkeztea azken kalifikazioa "aurkezteke" izan dadin. Aldiz, azken probaren pisua bada irakasgaiko kalifikazioaren %40 edo hori baino txikiagoa, deialdiari uko egin nahi dioten ikasleek kasuan kasuko irakasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino, gutxienez, hilabete lehenago egin beharko dute eskaria. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko zaio irakasgaiaren ardura duen irakasleari. Azken ebaluazioaren kasuan, azterketa egun ofizialean egin beharreko proba ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea" (12.2 art.). 

B) AMAIERAKO EBALUAZIOA

Azterketa teoriko-praktikoa egin behar da (%100).

ETENGABEKO EBALUAZIOARI UKO EGITEKO PROZEDURA

Ikasleak irakasgaiaren irakasleari idatziz aurkeztu beharko dio. Horretarako, bederatzi asteko epea izango du, lauhilekoa hasi ondoren.

OHIKO DEIALDIARI UKO EGITEKO PROZEDURA

Ikasleak irakasgaiaren irakasleari idatziz aurkeztu beharko dio. Horretarako, irakasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino hilabete bat lehenago egingo beharko du.

AZKEN EBALUAZIOARI UKO EGITEKO PROZEDURA

Azterketa egun ofizialean egin beharreko proba ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa teoriko-praktikoa (%60), banakako lana (%40), ikasgaiaren programa eta bibliografia jarraituz. Ezohiko deialdiari uko egiteko, nahikoa da azterketara ez aurkeztearekin.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Egela aurkitzen den materiala.

RICHMOND, M. (2012). Zer da kasuzko gizarte-langintza? Sarrera gisako deskribapen bat. Euskal Herriko Unibertsitatea. Argitalpen Zerbitzua.

BIBLIOGRAFIA

Oinarrizko bibliografia

- AMIGUET, O. Y JULIER, C. (1994): Travail Social et systémique. Les éditions I.E.S. Geneve.
- ARIÑO ALTUNA, M. (2013) Paradigmas y modelos en trabajo social: construyendo cuerpos de pensamiento desde la diversidad y la participación en III Jornadas de Trabajo Social :Compartiendo retos, construyendo futuro Tenerife, 11, 12 y 13 de abril de 2013. <http://www.colegiotstenerife.org/ficheros/File/MIREN.pdf>
- ARIÑO ALTUNA, M. (2013) Gerundio o la impertinencia en las construcciones de Trabajo Social en VI Jornada de trabajo social : Investigación en Trabajo Social: Dialogando desde la intervención: Gizarte Langintzako VI Jardunaldia : Ikerketa eta Gizarter Langintza. Esku- hartzetik elkarrizketan arituz. Alberto José Olalde (aut), Isabel López Ruíz de Azua (aut), 2012, ISBN 978-84-9860-806-9, págs. 93-105
- Gizarte lanean erabilitako metodo, teknika eta dokumentuak.(2009) Deustuko Unibertsitatea. ISBNLM: 978-84-9830-195-3
- ALYWIN DE BARROS, N. y SOLAR, O.(2002): Trabajo Social Familiar. Ediciones Universitarias. Santiago de Chile.
- BEAVER, M. (1998): La práctica clínica del Trabajo Social con personas mayores. Paidós. Barcelona.
- BERTALANFFY, L. (1992): Perspectivas en la Teoría General de Sistemas. Alianza Editorial. Madrid.
- CAMPANINI, A y LUPPI, F. (1991): Servicio Social y modelo sistémico. Ed. Paidós. Barcelona.
- CIRILLO, S.(1995): El Cambio en los contextos no terapéuticos. Paidós, Barcelona.
- COLETTI, M.; LINARES, J.L. (1997): La intervención sistémica en los Servicios Sociales anta la familia multiproblemática. Paidós. Barcelona.
- DE ROBERTIS, C. (1992): Metodología de la intervención en Trabajo Social, Barcelona, Editorial El Ateneo.
- DU RANQUET, M. (1996): Los modelos en Trabajo Social, Madrid, Ed. Siglo XX
- EROLE, C. (1998): Familia y trabajo social. Espacio Editorial. Buenos Aires.
- ESCARTÍN, M.J., PALOMAR, M. Y SUAREZ SOTO, E. (1997): Introducción al Trabajo Social II (Trabajo con individuos y familias), Alicante, Aguaclara.
- ESCARTIN, M.J. (1992). El sistema familiar y el Trabajo Social. Alternativas Aldizkaria, 1zk. Cuadernos de Trabajo Social. Alicanteko Unibertsitatea.
- FERNANDEZ GARCIA, T - PONCE DE LEON ROMERO,L. (2011): Trabajo Social con Familias. Madrid. Ediciones Académicas, S.A.
- FERNANDEZ GARCIA, T - PONCE DE LEON ROMERO,L. (2012): Trabajo Social Individualizado. Madrid. UNED. Ediciones Académicas, S.A.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, F. (2002): La intervención social en Trabajo Social. Supuestos prácticos, Málaga, Colegio Oficial de DTS de Málaga
- HEALY, K. (2001): Trabajo social: perspectivas contemporáneas.Ed. Morata. Madrid.
- HOWE, D. (1999): Dando sentido a la práctica. Ed. Maristán. Granada.
- ITUARTE, A. (1992). Procedimiento y proceso en el Trabajo Social Clínico. Consejo General de DTS. Madrid.
- MINUCHIN, S. (1982): Familias y terapia familiar, Buenos Aires, Gedisa
- MINUCHIN, P. MINUCHIN, S. COLAPINTO, J.(2000) Pobreza, Institución, Familia. Amorrortu. Buenos Aires.
- PEREZ DE AYALA, E. (1999): Trabajando con familias. Ed. Libros Certeza. Zaragoza
- QUINTERO VELÁSQUEZ, A.M. (1997): Trabajo Social y Procesos familiares. Ed. Lumen Humanitas. - Buenos Aires.
- QUINTERO VELÁSQUEZ, A.M. (2004) El Trabajo Social Familiar y el enfoque sistémico Ed. Lumen Humanitas. Buenos Aires.
- RICHMOND, M. (1962): Caso social individual, Buenos Aires, Hvmánitas

- RICHMOND, M. (2012). Zer da kasuzko gizarte-langintza? Sarrera gisako deskribapen bat. Euskal Herriko Unibertsitatea. Argitalpen Zerbitzua.
- ROSSELL, T. (1989): La entrevista en Trabajo Social. Escuela Universitaria de Trabajo Social de Barcelona. Hogar del Libro, S.A.
- SANCHEZ URIOS, A. (2000) Intervención microsocial: Trabajo Social con individuos y familias. DM. Murcia.
- SIMONS, H. (2011). El estudio de caso. Teoría y práctica. Ed. Morata. Madrid.
- SLUZKI, C.(1996): La red social: frontera de la práctica sistémica. Ed. Gedisa. Barcelona.
- SOBREMONTÉ, E. (2012) Epistemología, teoría y modelos de intervención en Trabajo Social. Reflexión sobre la construcción disciplinar en España. Deusto Digital, Serie Maior, vol.13. Deusto.
- VISCARRET, J.J.(2007): Modelos y métodos de intervención en Trabajo Social. Alianza Editorial. Madrid.
- WATZLAWICK, P y otros (1981): Teoría de la comunicación humana. Ed. Herder. Barcelona.
- ZAMANILLO, T. (1993): Un enfoque sistémico para la intervención en crisis en Trabajo Social. Cuadernos de Trabajo Social nº 6 p. 119-136.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- BOSZORMENYI-NAGY, I. y SPARK, G. (1994): Lealtades invisibles. Amorrortu. Buenos Aires.
- CIRILLO, S.(1998): Intervenciones sistémicas en contextos no clínicos. Revista Sistémica. 4-5 zk, orr.15-26
- COLAPINTO, J.(1996): La dilución del proceso familiar en los servicios sociales implicados para el tratamiento de las familias negligentes. Rev. Redes I. Nº2.
- COLETTI, M.(1995): Familias Multiproblemáticas, ¿Servicios Multiproblemáticos?. Grupo Dicitia. Barcelona.
- CYRULNIK, B.(2002): Los patitos feos. La resiliencia, una infancia infeliz no determina la vida. Gedisa. Barcelona.
- GUSART, M.(1990): La demanda familiar desde una aproximación sistémica. RTS nº118. Colegio Oficial de D. Trabajo Social de Cataluña.
- KORNBLIT, A.(1984): Somática familiar, enfermedad orgánica y familia. Gedisa. Barcelona.
- McGOLDRICK, M. y GERSON, R.(1993): Genograma en la evaluación familiar. Gedisa. Barcelona
- PAYNE, M., (2002): Teorías contemporáneas del Trabajo Social, Barcelona, Paidós
- PONTICELLI, M.P.(1998): Modelos teóricos del Trabajo Social. Lumen-Humanitas. Bs.As.
- QUINTERO, A.M.(1997): Trabajo Social y Procesos Familiares. Lumen-Humanitas. Bs. As.
- QUINTERO, M.T. y GENISANS, N. (1995): El diagnóstico Social. Humanitas. Bs. As.
- SALZBERGER-WITTENBERG, I. (1992): La relación asistencia.-Amorrortu.Bs.AS

Aldizkariak

- Revista Cuadernos de trabajo social: <http://revistas.ucm.es/index.php/CUTS>
- PORTULARIA - Revista de Trabajo Social - Huelvako Unibertsitatea. www.uhu.es/publicaciones/revistas/portularia
- Revista "Trabajo Social Hoy" <http://www.comtrabajosocial.com/index.asp?tp=2&pag=pub&sub=prev>
- RUA: Alternativas. Cuadernos de Trabajo Social. <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/5269>
- Revista de Treball Social. Col.legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Catalunya. http://www.tscat.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=68&Itemid=168&lang=ca
- Zerbitzuan.
- Revista Servicios Sociales y Política Social. Consejo General de Trabajo social.
- REVISTA DE FAMILIAS Y TERAPIAS. INSTITUTO CHILENO DE TERAPIA FAMILIAR. http://www.terapiafamiliar.cl/web/cont_revista.php?cod_info=1
- REVISTA MOSAICO. <http://www.feaf.org/revista-mosaico.php>
- REDES. Revista de psicoterapia relacional e intervenciones sociales. <http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=9530>
- FAMILIA. <http://www.ccfamilia.upsa.es/>
- CUADERNOS STIRPE. <http://www.stirpe.net/>
- Journal of Family Therapy
- Family process
- Clinical social work journal
- Child and family social work
- Journal of Family Social Work

Interneteko helbide interesgarriak

- <http://www.cgtrabajosocial.com/consejo/blogotsfera>
- <http://ifsw.org/>
- <http://www.siiis.net/eu/>
- <http://www.socialworker.com/home/index.php>
- Balora Tresna: http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-contss/eu/contenidos/informacion/balora/eu_doc/balora.html
- http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-contss/eu/contenidos/informacion/balora/eu_doc/adjuntos/taxonomia%20adierazleak.pdf
- Gizarte-diagnostikoa eta bazterkeria baloratzeko baliabide bateratuak
- http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-contss/eu/contenidos/informacion/instrumento_valoracion/eu_instrume/balorazioa_baliabidea.html

- Babesik gabeko hurrekin esku-hartzeko liburua.

<http://www.bizkaia.eus/home2/Archivos/DPTO3/Temas/Pdf/manual%20de%20intervenci%C3%B3n%20eu.pdf>

- Gizarte-diagnostikoa eta bazterkeria baloratzeko baliabide bateratuak

[http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.eus/r45-](http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.eus/r45-contss/eu/contenidos/informacion/instrumento_valoracion/eu_instrume/balorazioa_baliabidea.html)

[contss/eu/contenidos/informacion/instrumento_valoracion/eu_instrume/balorazioa_baliabidea.html](http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.eus/r45-contss/eu/contenidos/informacion/instrumento_valoracion/eu_instrume/balorazioa_baliabidea.html)

OHARRAK

Idatzizko komunikazioan zuzentasun ezak (gramatikala eta ortografikoa) suspentsoa ekar dezake.

Ebaluazio proba batean kopiatu egin dela egiaztatuz gero, tartean sartuta dauden ikasle guztiei «suspentso» kalifikazioa jarriko zaie, bakoitzaren erantzukizuna gorabehera. Pertsona bat kopiatzen ari dela proban bertan egiaztatuz gero, momentuan bertan proba egiteari uzteko agindu ahal izango zaio. (BOPV, 2017ko martxoaren 13an, 11.3. art.).

"Normalean, eta besterik adierazi ezean, UPV/EHUko ebaluazio probetan ikasleek debekatuta izango dute liburuak, oharrak edo apunteak erabiltzea, bai eta tresna edo gailu telefoniko, elektroniko, informatiko edo bestelakoak erabiltzea ere. (Graduko Titulazio ofizialeko ikasleen ebaluaziorako arautegia" (3. puntu, or.5).

"UPV/EHU honako hauek joko dira jokabide makur edo iruzurrezkkotzat ebaluazio probetan edo ebaluatu beharreko lan adademikoak egitean eta aurkeztean: Lanak plagiatzeta, hau da, ignoren lanak kopiatzea jatorria edo iturria aipatu barik eta norberarenak balira bezala ematea ebaluazi akademikorako aurkezten diren testu edo lanetan" (2.a. puntu).